

ORFEÓ “ENRIC MORERA” 1951-1991

Ateneu de Sant Just Desvern

Disseny: Josep Hurtuna

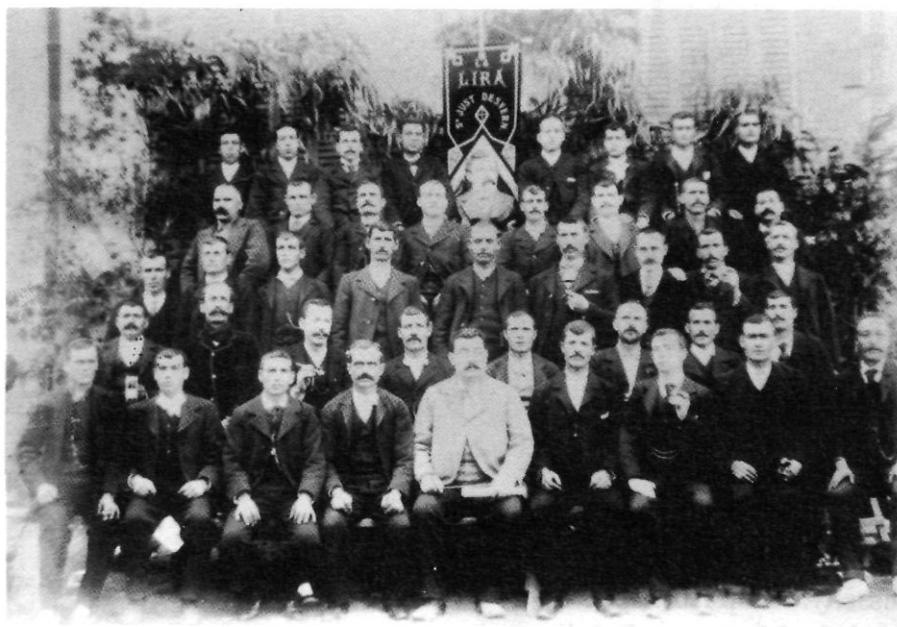
Brodada: Montserrat Pañella

Metal·listeria: Pascual, Mesado i Pastor

Rafael i Antoni Malaret i Amigó

La tradició coral Santjustenca

La tradició coral del poble de Sant Just Desvern, apareix influenciada pel moviment regeneracionista de l'obra de Josep Anselm Clavé, amb la creació de dues entitats corals santjustenques: el cor La Lira, fundat l'any 1860, amb domicili al Casino del carrer de la Sala -que després prengué el nom de J.A. Clavé- i el cor Lo Pom de Flors, fundat l'any 1881, amb local social al Colomar del carrer Badó. Aquestes dues entitats corals, amb un repertori eminentment claverià, tenien el costum de cantar les típiques caramelles de la Pasqua florida amb músiques populars i lletres satíriques, els originals de les quals encara es conserven a l'arxiu del cor Lo Pom de Flors, integrat a l'Ateneu de Sant Just Desvern com a secció coral l'any 1947.

*El Cor la Lira fundat l'any 1860. La fotografia és de finals del segle passat.
(Fons d'Imatges. Arxiu Històric de Sant Just Desvern).*

Mossèn Antonino Tenas i Alibés que va ser rector de la parròquia -1917-1953- i va participar molt activament al Primer Congrés Litúrgic de Montserrat l'any 1915, va ser el promotor de l'Schola Cantorum de l'Església dels sants Just i Pastor Desvern. Aquest cor parroquial integrat per homes i dones i que va tenir durant molts anys com a organista i director a Pau Gelabert i Amigó, de can Pi d'Esplugues de Llobregat, va ser considerat com un dels millors intèrprets del cant gregorià de la comarca; tradició continuada per l'actual Grup de Cant Gregorià de l'Ateneu, integrat, entre altres, per alguns cantaires d'aquell cor parroquial. Pels anys trenta, per iniciativa i direcció de Josep Piquet i Gelabert, s'organitza un cor d'homes, socis de l'Ateneu, que durant alguns anys solament actua per les caramelles de la Pasqua. Per poc temps existeix un orfeó o cor mixt amb la denominació d'Escola de música de l'Ateneu, segons acredita la senyera que encara existeix; el mestre Pere Mañé i Baleta, n'era el director.

Altament, també surten a cantar les tradicionals caramelles els escolans de la parròquia i més tard els alumnes de les Escoles Núria; i durant els anys de la preguerra civil, la secció excursionista infantil de l'agrupació nacionalista radical No-saltres Sols! amb les seves cançons patriòtiques.

Com un inici i preocupació per les activitats musicals que propiciaren la creació de l'Orfeó Enric Morera, ens referirem a la notícia biogràfica escrita pel seu fundador Josep Piquet i Gelabert, explicant que per allà l'any 1949 un petit grup d'entusiastes per la música es constituí en el conjunt Vocal Enric Morera de l'Ateneu; que el componien Francesc Riera, Josep Bullich, Gaspar Orriols i Josep Piquet, que el dirigia i als quals s'afegiren més tard les cantants Marina Rubio i Mercè Piquet i posteriorment altres cantaires. Els assaigs tenien lloc al propi domicili de Josep Piquet.

El creixement del Conjunt Vocal Enric Morera de l'Ateneu i el desig d'assolir una eficàcia social i artística més vasta, va ser la proposta feta a la Junta directiva de l'Ateneu de Sant Just Desvern, per constituir una massa coral mantenint el nom d'Enric Morera, en homenatge al músic i compositor Enric Morera i Viura (1885-1942) molt amic de Josep Piquet.

(Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

Josep Piquet i Gelabert: Tot un personatge

Josep Piquet i Gelabert, pagès, comerciant en grans, carreter, botiguer i, sobretot, amant de la música, és l'extraordinari personatge que, conjuntament amb els que integraven l'inicial Conjunt vocal, va propiciar la fundació de l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern. Autodidacta en literatura i música, podia llegir els llibres de la Fundació Bernat Metge, en la seva composició original en llatí i va compondre nombroses partitures musicals que han quedat inèdites.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

És soci fundador i directiu, en moltes ocasions, de l'Ateneu, especialment pel que fa referència a l'Escola catalana de l'entitat, que sota el patrocini de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana va mantenir la seva característica catalanitat des de 1917 al 1932, en què va passar a ser municipal, després de superar el difícil període de la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1929). També és cofundador del primer grup sardanista de Sant Just Desvern, que prengué el nom d'Arrels de la terra, i va participar activament en qualsevol moviment cultural i cívic, que va culminar amb la seva elecció com a regidor de l'Ajuntament republicà del 14 d'abril de 1931, que va presidir Daniel Cardona i Civit, conjuntament amb els seus companys i amics, Just Vidal i Miquel Casanovas. Una de les sales de l'edifici de l'Ateneu de Sant Just Desvern ha estat denominada de Josep Piquet i Gelabert, en homenatge a la seva memòria.

Josep Piquet i Gelabert dirigint els petits cantaires de l'Orfeó Enric Morera, amb l'acompanyament al piano de Montserrat Surroca. (Col·lecció Quintana-Cortès).

Fundació de l'Orfeó Enric Morera

L'operació repressiva que va seguir a l'acabament de la Guerra Civil —1936-1939— contra les forces polítiques i sindicals era, també, una operació destinada a l'extirpació d'una cultura expressada en llengua catalana. A finals dels anys quaranta hi ha una certa recuperació econòmica que facilita al mateix temps la lenta normalització de la vida social de l'Ateneu i permet una intensa activitat cultural amb motiu de la commemoració aniversària dels trenta anys de la fundació de l'Ateneu de Sant Just Desvern -1918-1948- i la recreació de diverses seccions: SEAS, amb el nom de Club Alpino, Quadre escènic, Colla sardanista, integració del cor Lo Pom de Flors, secció d'Escacs, etc., coses que permeten la represa de l'esperit català —catalaníssim— de l'entitat i propicia, com hem dit abans, la fundació de l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern i que tingué lloc l'11 de maig de 1951, s'efectuà el primer assaig de la massa coral tot just constituïda un dia del mateix mes, segons la convocatòria del dia 14, sota la direcció del mestre Pere Mañé i Baleta, d'Esplugues de Llobregat, amb el qual sempre s'havien tingut vincles d'amistat i cooperació.

La primera Junta directiva de l'Orfeó, va ser presidida per Francesc Riera i Morejon que per la seva importància històrica ressenyem a continuació:

President: Francesc Riera i Morejon
Secretari: Antoni Pagès i Pagès
Tresorer: Ramon Fontanals i Vivés
Arxiver I: Pilar Gaig i Llavayol
Arxiver II: Joan Brillas i Vilà
Vocals: Marina Rubio Armengou i
Antoni Campañà i Condeminas
Mestre director: Pere Mané i Baleta
Mestres auxiliars: Josep Piquet Gelabert i
Josep Bullich i Tella

Aquesta primera Junta de l'Orfeó i els estatuts per al funcionament de règim interior van ser aprovats per la Junta central de l'Ateneu de Sant Just Desvern, que presidia Jaume Mir i Gómez i que va ser elegida directament i democràticament pels socis després de la Guerra Civil.

Els assaigs i els concerts que s'organitzaren durant la direcció del mestre Mañé, són el repertori clàssic dels Orfeons de Catalunya reconstituïts, amb la programació de cançons populars catalanes com: La pastora Caterina, Pregària de la Verge del Remei, La Balanguera, i no hi manca mai una obra del mestre Enric Morera, principalment la cançó La sardana de les monges. Consignem que el primer concert es fa al local social de l'Ateneu i el segon a Esplugues de Llobregat, invitats per la revista *Vida de Esplugas*, que celebrava el segon aniversari de la seva fundació.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

Pere Mañé i Baleta. Primer director musical de l'Orfeó Enric Morera en un concert a la Sala Gran de l'Ateneu. (Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

L'acte més important de l'època de la direcció del mestre Mañé el va constituir la benedicció de la nova senyera —l'actual— que tingué lloc a l'Església parroquial el diumenge 8 de febrer de 1953, de la qual van ser els padrins els infants Josep Ramon Farré i Isabel Sánchez Madriguera. La senyera va ser sufragada per subscripció popular i el mestre Mañé va compondre un himne musical amb lletra del poeta local Joan Martí i Aparici. El festival commemoratiu va consistir en un concert conjunt del cor Lo Pom de Flors i l'Orfeó Enric Morera, sardanes, vermut de germanor, audició per la cobla Barcelona i conferència per Joan Llongueres, sobre "Enric Morera, músic i poeta", finalitzant amb la posta en escena de l'obra de Santiago Rusiñol, "L'alegria que passa", interpretada pel Quadre escènic de l'Ateneu.

Com a anècdota que qualifica la mentalitat franquista d'aquells temps, resulta que la senyora Montserrat Pañella, l'orfeonista que va brodar la senyera, inicialment va fer-ho amb una estampació d'una estrella radiant i daurada de cinc puntes que, per ordre governativa, va ser substituïda, per evitar malentesos i interpretacions tendencioses, per l'actual efígie d'Atenea.

Isabel Sánchez i Madriguera, padrina de la benedicció de la senyera de l'Orfeó Enric Morera, pronunciant el seu discurs —8 de febrer de 1953—. Al seu darrera el padrí Josep Ramon Farré junt amb el primer president de l'Orfeó Francesc Riera i Morejón, i el president de l'Ateneu Jaume Mir i Gómez. En primer terme, el secretari de l'entitat Antoni Malaret i Amigó. (Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

De l'any 1954 al 1955, és president de l'Orfeó Enric Morera Josep Bullich i Tella, que també n'havia estat un dels cantaires fundadors.

La renovació de l'Orfeó

El mestre Pere Mañé i Baleta presenta la seva dimissió com a director de l'Orfeó Enric Morera a finals de l'any 1955 i es produeix una certa crisi en l'assistència dels cantaires, circumstància que obliga a suspendre les activitats musicals. Aquesta crisi interna motivà la recerca de nou director i es tingué l'encert d'obtenir la col·laboració d'un jove mestre, Antoni Coll i Cruells, fill de Centelles, osonenc que freqüentava la tertúlia musical que tenia lloc a Sant Just, a casa de Jordi Albareda. El mestre Coll, en aquell moment ja tenia una certa experiència en la direcció musical de l'Escola Pia del carrer de Balmes de Barcelona, formada per infants en edat escolar que iniciaren la seva activitat amb motiu del Congrés Eucarís-

tic Internacional que tingué lloc a la ciutat comtal l'any 1952. Podríem fer una intensa i viscuda història del mestre Antoni Coll i Cruells, que ha merescut la publicació d'un llibre biogràfic escrit per Miquel-Lluís Montaner i que titula "El valor d'una tasca", editat l'any 1987. Nosaltres, doncs, ens limitarem a aprofundir en la realitzada al nostre Orfeó, la direcció del qual s'inicià el maig de 1956.

*Antoni Coll i Cruells. Segon director de l'Orfeó Enric Morera i promotor de diverses actuacions musicals i socials, dirigint una actuació.
(Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).*

Antoni Coll, escometé la tasca amb la seva empenta característica, amb la renovació del repertori orfeonístic, que s'afanyà a enriquir mitjançant tota una sèrie d'obres de polifonia religiosa, clàssica i romàntica, bo i treballant, així mateix, les formes de dicció i emissió de les veus que mostraven limitacions considerables.

Com a mostra de l'activitat del nou Orfeó, compartida amb concerts a Sant Just i altres poblacions catalanes i amb la visita de corals germanes —la Coral Sant Jordi ens visità el setembre de 1956— a més de conferències, música de cambra i exposicions, farem constar l'èxit obtingut per l'Orfeó Enric Morera en la trobada de corals i orfeons a Riells del Montseny, organitzada per l'Associació d'amics de Riells, juntament amb la Capella Polifònica del FAD i l'Orfeó Gracienc i que tingué lloc el 27 de juliol de 1957, que meresqué, segons s'indica en el llibre biogràfic citat

anteriorment, la manifestació del desaparegut filòleg Francesc de B. Moll d'haver restat favorablement impressionat per l'actuació del cor santjustenc. L'amistat mantinguda amb mossèn Ribot, rector de la parròquia de Riells del Montseny, va culminar amb l'ofrena de la imatge de Sant Martí, obra de l'escultor i alhora president de l'Orfeó Xavier Modolell i Lluch.

Innovacions i activitats

El tercer president de l'Orfeó Enric Morera va ser el veí d'Esplugues de Llobregat Joan Brillas i Vilà, promotor i autor teatral, autor del llibre de poemes "Aigua clara" i també d'uns versos dedicats a exaltar els valors cívics i culturals del poble de Sant Just Desvern. I és sota la batuta del mestre Antoni Coll que es prenen un sèrie d'iniciatives i projectes que tingueren molta ressonància local i comarcal.

Com a mostra de la intensa activitat portada a cap durant els quaranta anys d'existència de l'Orfeó Enric Morera, durant la direcció del mestre Antoni Coll i Cruells recordarem l'establiment de diverses iniciatives, la primera de les quals va ser la institució de la Diada del Cantaire en la qual va ser primer invitat d'honor el mestre i compositor Antoni Pérez Moya (València 1884-Barcelona 1964). Diada que ha tingut continuïtat fins als nostres dies.

L'empenta del mestre Coll i la col·laboració que li presten els cantaires, els directius de l'Orfeó i la Junta de l'Ateneu, dona com a resultat una de les iniciatives més exitoses i ressonants, com va ser la instauració dels Concerts d'Estiu, concerts organitzats i celebrats als jardins de les torres de Sant Just, que oferien el seu espai per a l'esdeveniment musical i pels quals passaren els músics i cantants de més renom de la nostra terra. El primer, va ser el celebrat als jardins dels senyors Camps del carrer Major, el dia 1 d'agost de 1959, amb l'actuació de la soprano Mª Rosa Barbany, acompanyada per Renata Tarragó. Aquests concerts tenien lloc en diversos jardins locals, durant tota la temporada d'estiu; d'aquí en ve la seva denominació. Amb motiu de la commemoració dels deu anys dels Concerts d'Estiu, el mestre Pau Casals, va acceptar-ne la presidència d'honor, segons carta arxivada a l'Orfeó com a preuat testimoni del mestre.

Ara —16 de març de 1960— presideix l'Orfeó Enric Morera Xavier Modolell i Lluch, amb una nova estructuració organitzativa que recull la constitució d'una secció infantil, inicialment dirigida per Josep Piquet, i que manté una actuació paral·lela amb els cantaires adults.

L'amistat de Xavier Modolell amb el mestre Rafael Ferrer, possibilita, amb preparació i intensos assaigs dels orfeonistes, l'estrena de la suite "Una nit de Nadal" per a cor mixt i orquestra de cambra que amb assistència d'onze professors

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

va tenir lloc el 29 de gener de 1961, dirigida pel propi mestre Ferrer i que va constituir un veritable esdeveniment. Aquesta obra harmonitzada pel mestre Ferrer es va interpretar amb èxit en diverses poblacions catalanes, fins i tot al Palau de la Música Catalana, i la Coral Sant Jordi en va enregistrar un disc.

*Concerts d'Estiu. Jardí dels senyors Costa. Actuació de la soprano Maria del Carme Bustamante acompanyada al piano per Teresa Balcells.
(Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).*

El dia que l'Orfeó Enric Morera va interpretar la suite "Una nit de Nadal" del mestre Ferrer, recents encara els esdeveniments que varen ocasionar la detenció de diversos nacionalistes, entre els quals hi havia Jordi Pujol, per l'intent de cantar el "Cant de la Senyera" al Palau de la Música Catalana, els cantaires del nostre Orfeó, amb el públic sorprès i dempeus, va entornar l'himne prohibit per la dictadura franquista com a primera peça no prevista en el programa oficial.

Commemoracions i homenatges

Encara que amb un any de retard i essent president de l'Orfeó Enric Morera, Josep Torras i Domingo, que presideix la Junta directiva elegida el 3 de març de 1961, es commemora el desè aniversari de l'Orfeó començant amb la visita al monestir benedictí de Montserrat, fent una ofrena a la Mare de Déu, patrona de Catalunya, participant a la missa de la congregació religiosa, interpretant algunes cançons i finalment essent rebuts els orfeonistes i els seus acompanyants pel pare abat de Montserrat. El reconeixement local per la tasca cultural i musical que porta a cap l'Orfeó és l'ofertament per part del rector de la parròquia dels sants Just i Pastor Desvern de portar el penó principal a la processó del Corpus Christi de l'any 1962, i en ocasió de celebrar el X aniversari de la seva fundació, el president de l'Orfeó, Josep Torras, assistit pels cordonistes Rafael Malaret, president de l'Ateneu i Antoni Massagué, vice-president de l'Orfeó, recorren processionalment els carrers guarnits i encatifats del poble.

Any 1965, maig. Inauguració del monòlit dedicat al mestre Enric Morera (1865-1942) aixecat a la plaça del seu nom de Sant Just Desvern. Fan l'ofrena Lluís Maria Millet, director de l'Orfeó Català i Josep Torras president de l'Orfeó Enric Morera. (Col·lecció Orfeó Enric Morera).

Amb motiu del centenari del naixement del mestre Enric Morera, l'Orfeó que porta el seu nom organitza una sèrie d'actes a la seva memòria, d'entre els quals cal destacar la inauguració d'un monòlit, amb una terracota de l'artista Rafael Salanich, a la plaça de Sant Just Desvern, que pren la denominació d'Enric Morera. La Vanguardia Española del dia 27 de maig de 1965 recull l'acte amb una crònica que diu:

"Els actes foren organitzats per l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern. Entre les diverses manifestacions organitzades cal citar una exposició commemorativa a càrrec de Josep Piquet, amic personal del gran compositor desaparegut, amb aportació d'una sèrie de fotografies, partitures i records de Morera. Al mateix temps i en el transcurs dels actes, va pronunciar una conferència el poeta i secretari de l'Orfeó Català, senyor Miquel Saperas, que va analitzar el compositor en els seus vessants: l'humà i l'artístic. Finalment va tenir lloc el passat diumenge la inauguració d'un monòlit en record de la personalitat del compositor barceloní. Va assistir a l'acte la filla de l'autor de "La sardana de les monges", senyora Maria Morera i sota la direcció del mestre Coll s'interpretaren diverses obres del compositor."

Altament, també el poeta Joan Alavedra fa una conferència sobre el mestre Enric Morera; es fa un homenatge a Josep Piquet pels seus cinquanta anys de treballs en favor de la música popular i, finalment, es descobreix un bust d'Enric Morera, obra de Xavier Modolell i Lluch.

Cal ressenyar en aquesta etapa commemorativa la primera gravació per l'Orfeó Enric Morera dels discs "Nit de vetlla" i "Prop del bressol". I consignar l'actuació dels petits cantaires de l'Orfeó Enric Morera, guanyadors del concurs de villancets convocat per Radio Nacional de España.

Sortides a l'exterior i l'agermanament amb la ciutat italiana de Monfalcone

Com a tornada a la visita que les Jeunes Musiciens et Chanteurs de Pamiers, ciutat occitana (França), visita que tingué lloc el juliol de 1962, al llarg de la qual pernactaren en les cases dels orfeonistes santjustencs, i actuaren a l'Ateneu, a l'agost de l'any següent —1963— té lloc el primer viatge col·lectiu a una població europea, en aquest cas a la ciutat francesa de Pamiers, on s'efectuà un interessant concert. Es va visitar la ciutat de Tolosa, capital del Llenguadoc i en concert improvisat a la plaça de la Llotja de Perpinyà es va tenir la sorpresa que entre els oients —en certa manera clandestins— hi hagués el President de la Generalitat de Catalunya exiliada, Josep Tarradellas, i de la seva esposa, Antònia Macià.

És a l'estiu de 1965 que l'Orfeó es trasllada a Itàlia per tal de participar en el Concurs Internacional Guido d'Arezzo, ciutat de la regió de Toscana. A més de quedar classificats entre els primers llocs del concurs, de cantar a la catedral

d'Arezzo i de visitar Roma, durant els tretze dies que va durar l'excursió es va tenir ocasió d'establir una efectiva amistat amb el Cor Ermes Grion, integrat per obrers de la factoria naval de Monfalcone, que formava part de la societat del Circolo Italcantieri, amistat que ha perdurat fins els nostres dies, amb visites alternatives a les dues poblacions.

Invitat el Cor Ermes Grion a participar als actes organitzats a Sant Just Desvern, amb motiu de la Festa Major de 1966, s'inicia la primera de les trobades entre el cor català i l'italià. Aquesta primera vegada solament vingueren els cantaires del cor, que, en altres ocasions foren acompanyats de les famílies respectives, que s'oferien acolliment mutu. L'obligada visita a Montserrat i la inoblidable cantada a la plaça Verdaguer de Sant Just, el dia 6 d'agost, constituïren el primer pas d'una sèrie d'esdeveniments i d'una relació fraternal entre els components de les dues entitats corals.

Com a anècdota de la primera visita a Arezzo, cosignem la indignació manifestada per l'ambaixador franquista a Roma, senyor Sánchez Bella, present al concurs internacional, en comprovar la sola presència de la bandera catalana i que en repertori cantat per l'Orfeó Enric Morera no hi figurava cap tema espanyol, ni tan sols una jota aragonesa.

El setembre del mateix any —1966— l'Orfeó Enric Morera assisteix col·lectivament a la primera audició de "El Pessebre", oratori de Pau Casals sobre un poema de Joan Alavedra, i que tingué lloc al monestir benedictí de Sant Miquel de Cuixà. A més de visitar Perpinyà, l'Orfeó va ser rebut pel mestre Pau Casals a la seva residència de Molist, balneari prop del municipi de Prada de Conflent, al mateix temps que se l'obsequià amb un bronze escultòric representant uns cantaires, obra de Xavier Modolell. Aquesta figura està exposada actualment al Museu Pau Casals de Sant Salvador del municipi del Vendrell.

Continuant la relació dels viatges a l'exterior, l'any 1967, l'Orfeó participa per segona vegada al Concurs Internacional Guido d'Arezzo i després va a Bolònia i Venècia i finalment fa la primera visita a la ciutat friüllesa de Monfalcone, on s'hostatja a les llars dels cantants del cor Ermes Grion, celebrant-se diversos concerts i fins i tot s'actua davant dels micròfons de la R.A.I. de la ciutat adriàtica de Trieste. La desapareguda orfeonista Mercè Piquet va ser l'autora d'una redacció que explica amb minuciositat i humor les incidències d'aquest segon viatge per terres italianes.

Durant els dies que van del 8 al 13 d'agost de 1970, els components del cor Ermes Grion, acompanyats dels seus familiars, pernecten i són degudament atesos a les llars dels cantaires santjustencs, fan un viatge turístic per terres catalanes, i s'aprofundeix en la relació i l'amistat iniciada fa cinc anys.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

L'Orfeó Enric Morera a Arezzo (Itàlia). Estiu de 1967, participant al concurs internacional Guido d'Arezzo. (Foto L. Acquisti, col·lecció Orfeó Enric Morera).

Sense perdre contacte amb els amics italians —que per altra banda dóna motiu a un intens intercanvi de correspondència escrita i telefònica— l'Orfeó Enric Morera, familiars i acompanyants embarquen, el 31 d'agost de 1971, al vaixell Canguro en el port de Barcelona, desembarquen a Gènova i participen al Concurs Internacional de cant de Gorizia; es torna la visita a Monfalcone, on són allotjats i assistits pels cantaires monfalconesos. S'aprofita el viatge per conèixer la ciutat austríaca d'Innsbruck i les suïsses de Zurich i Ginebra.

Novament, l'estiu de 1975, per via marítima i amb el vaixell Cabo de San Sebastián, l'Orfeó i acompanyants tornen —podríem dir que retornen— a visitar els amics i coristes del Cor Ermes Grion, amb concerts a la ciutat de Monfalcone, a la població adriàtica de Grado i a una illa del mateix mar anomenada Barbano. Naturalment es fa turisme i es visiten unes coves en territori iugoslau -un altre món- i es fa estada a Venècia, Milà i Niça.

*Concert de l'Orfeó Enric Morera i el Cor Ermes Grion al teatre «Azzurro» de Monfalcone (Itàlia), dirigits pel mestre Aldo Policardi l'estiu del 1971.
(Foto Fabbro, col·lecció Rafael Malaret i Amigó).*

Com a esdeveniment més important de les estades dels components del Cor Ermes Grion i dels seus familiars a Sant Just Desvern, cal significar la seva participació als actes organitzats per tal de commemorar el XXVè aniversari de la fundació de l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu, que en un altre lloc ja comentarem. La visita que fa el cor italià al nostre poble durant la Festa major de 1976, a part dels concerts celebrats a Sant Just i a Barcelona, els sopars de germanor i l'acollida de més de cent persones visitants hostatjades en domicilis particulars. Té transcendència l'ofrena que fa la ciutat de Monfalcone per tal que presideixi el monòlit que dona el nom de Monfalcone a una plaça del poble, situada a la barriada de Bellssoleig, i que va consistir en una àncora símbol de la ciutat italiana de l'Adriàtric, ja que la majoria dels seus trenta-cinc mil habitants treballen o depenen dels astillers que patrocinen el Cor Ermes Grion. L'alcalde de la ciutat de Monfalcone i el seu regidor de Cultura, van donar solemnitat a l'acte, conjuntament amb les autoritats locals presidides per l'alcalde, Rodolf Sánchez i Cuellar.

En la correspondència a la iniciativa presa per tal de donar el nom de Monfalcone a una plaça de Sant Just Desvern, l'Ajuntament d'aquella ciutat invita l'Orfeó

Enric Morera i les autoritats municipals de Sant Just Desvern que van ser presidides per l'alcalde Robert Ramírez i Balcells, a la inauguració dels jardins de Sant Just Desvern, situats en el centre de la població de Monfalcone. No cal dir que orfeonistes i acompanyants van ser cordialment atesos pels coristes d'Ermes Grion, i s'estableixen uns vincles que superen l'amistat per situar-se en termes, diríem, familiars. S'aprofita l'ocasió per realitzar diversos concerts i efectuar visites turístiques. Aquest viatge va tenir lloc durant el mes d'agost de 1982.

Trencant amb la continuïtat dels viatges a Itàlia, l'Orfeó és invitat pel Coro Belcanto de la ciutat alemanya de Linsengericht, situada a 40 quilòmetres de la capital comercial i de la indústria de l'Alemanya Federal, Frankfurt. Som hostes dels coristes alemanys, es fan alguns recitals, i, amb les dificultats lingüístiques que no tenim amb els italians, establím, també, una bona i amistosa relació amb els coristes germànics. A més fem turisme, és clar.

En correspondència a la invitació del cor alemany, aquesta agrupació integrada especialment per joves, que són allotjats al poble, efectua un concert als jardins de can Ginestar, el dia 4 d'agost de 1986, dins els actes programats per la Festa major, encara que la màxima aspiració dels nois i de les noies que integren aquest conjunt vocal juvenil, és la de visitar les platges de la Costa Brava, cosa que s'efectua amb la companyia dels coristes locals i amb l'assistència del cònsul general de l'Alemanya federal a Barcelona.

En la relació que fem de les trobades amb cors de l'exterior, tornem a tenir la visita del Cor Ermes Grion, aquesta vegada acompanyats de la Corale Aris, també de la ciutat de Monfalcone, i participen en els actes programats per la Festa major de 1987, any en què es commemora el mil·lenari de Sant Just Desvern, amb l'actuació de les dues corals a la Sala Municipal de l'Ateneu, on es va poder apreciar la preciositat i la categoria musical d'ambdues. I no cal dir la cordial amistat tantes vegades consignada entre coristes i familiars italo-catalans.

Í, com a final de les excursions, trobades i concerts efectuats en terres de l'Europa occidental en el transcurs dels quaranta anys d'existència de l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern, relacionarem l'estada que va fer-se a Suïssa durant l'estiu de 1989, a la població hivernal d'Anzère, en la qual compartírem familiarment l'alberg i companyia d'Antoni Camprubí, un català resident i casat fa molts anys a la Confederació Helvètica i per mitjà del qual van organitzar-se nombroses cantades a ciutats de la vall de le Valais-Sion, Saas, Fes, Rendogne, Anzère. D'aquest viatge hi ha una àmplia ressenya efectuada per Antoni Malaret i Amigó que forma part d'un dossier que engloba els diversos aspectes de l'estada de l'Orfeó a Suïssa. A Antoni Camprubí, en les ocasions que ha visitat Sant Just, a més de manifestar-li el reconeixement de l'Orfeó Enric Morera per les atencions rebudes en la seva estada a Suïssa, se li han donat mostres d'afecte i d'amistat per la seva simpàtica personalitat.

El mestre Antoni Coll i Cruells: una etapa important de l'Orfeó Enric Morera

Josep Torras i Domingo, en deixar la presidència de l'Orfeó Enric Morera, segurament per les bones relacions que va mantenir durant el seu mandat amb les personalitats del món orfeonístic i musical, especialment amb la família del mestre Balcells i amb qui encara és director de l'Orfeó Gracienc, el mestre Antoni Pérez Simó, es va integrar a la Junta directiva d'aquesta important entitat musical i social de la barcelonesa barriada de Gràcia i de la qual era president en el moment de la seva prematura mort l'any 1987.

El 20 de març de 1968, en substitució de l'anterior esmentat Josep Torras i Domingo és elegit president que l'Orfeó Rafael Malaret i Amigó. El mestre Antoni Coll, possiblement per les relacions i contactes musicals que manté, a més de la intensa activitat dels assaigs setmanals, de les actuacions locals i foranes, aconsegueix la participació de l'Orfeó Enric Morera en diverses representacions operístiques, la primera de les quals té lloc a la Sala l'Ateneu el 8 de juny de 1968, amb la representació de "Il barbiere di Siviglia" de Rossini, amb cantants, orquestra i cor del Liceu i la col·laboració dels cantaires de l'Orfeó santjustenc. Representació i

El mestre Antoni Coll i Cruells dirigint l'Orfeó Enric Morera en un concert celebrat a la discoteca Sunset, de Can Mèlich. (Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

col·laboració que es repeteix l'any vinent amb l'òpera "Carmen" de Bizet. Com a dates que els orfeonistes que hi van participar recorden agradablement, són els dies 20, 23, 28 i 31 de gener de 1971, en què es va representar al Liceu de Barcelona l'òpera "Faust" de Gounod, no solament pel reforçament vocal al cor del Liceu, sinó per les anècdotes i la gresca que va proporcionar el maquillatge, el vestuari i la sortida a escena dels improvisats actors santjustencs.

Tanmateix, ja havien tingut una certa experiència teatral en participar en un altre esdeveniment local de l'any 1969 i que va ser l'escenificació del sàinet líric en tres actes de l'autor, soci de l'Ateneu de Sant Just Desvern, Jaume Vilanova, amb música del mestre Pere Mañé, interpretat per la Secció escènica de l'Ateneu i l'Orfeó Enric Morera, amb orquestra dirigida per l'autor de la música, mestre Pere Mañé. Jaume Vilanova, autor santjustenc, va obtenir un cert èxit com a autor teatral de diverses obres, representades als teatres de Barcelona i als medis televisius, especialment la titulada "Jo seré el seu gendre".

Antoni Coll i Cruells no es limita a la direcció musical de l'Orfeó Enric Morera, sinó que per mitjà de la seva trajectòria creadora posa en marxa l'Escola experimental de música, que s'inicià amb el professor de guitarra Ferran Alonso, amb cursos de solfeig i flauta i amb la inestimable col·laboració de Maria Teresa Balcells, piano, i Rosa Balcells, arpa, que constantment s'amplien amb professores auxiliars que s'inicien en el camp de l'ensenyament musical com Montserrat López i Mercè Giménez, per citar alguns noms dels que començaren la preparació musical dels nois i noies de l'Escola experimental de música, que l'any 1973 ja són més d'un centenar d'alumnes, i que nodreixen al mateix temps els petits cantaires de l'Orfeó.

El mestre Coll, aconseguí que les tradicionals caramelles cantades pel cor Lo Pom de Flors augmentés el nombre de veus, amb la incorporació dels homes cantaires de l'Orfeó, que han mantingut una relació de cooperació fins els nostres dies, amb la sortida anual dirigida pel mestre Coll. A l'època de la direcció del mestre Ricard Macias, l'Orfeó Enric Morera va haver de suplir l'absència del cor Lo Pom de Flors durant un període de temps que la baixa de cantaires no feia possible mantenir la presència del cor claveria en les tradicionals caramelles de la Pasqua florida.

Després de la continuïtat dels quinze anys de la celebració dels Concerts d'Estiu, per dificultats econòmiques i organitzatives i principalment per la dimissió del mestre Antoni Coll i Cruells en la direcció de l'Orfeó el mes d'octubre de 1974, se suspèn la programació dels Concerts d'Estiu per al pròxim any 1975, encara que es manté la celebració d'alguns concerts en el transcurs de tot l'any.

El pas del mestre Coll per l'Orfeó Enric Morera i la seva dedicació a tot allò que representés una millora en el camp musical i artístic, no va quedar limitat tan sols dins les rengleres dels cantaires, sinó que es projectà a tota la població de Sant

Just Desvern. La seva capacitat de treball, el seu entusiasme i la seva sensibilitat musical es projecten en tots els àmbits del poble. Els prop de vint anys d'Antoni Coll i Cruells passats en la direcció de l'Orfeó Enric Morera, seran sempre recordats com una de les èpoques més brillants de la seva història i, malgrat les diferències que es produïren entre les aspiracions artístiques del músic i els directius de l'Orfeó, no han estat mai una dificultat per a les bones i amicals relacions respectives: com així ha de ser. La demostració més palpable d'aquest enteniment i amistat, són les diverses donacions que el mestre Coll ha fet als fons artístic i documental de l'entitat i la seva mantinguda permanència com a director del cor, secció de l'Ateneu, Lo Pom de flors.

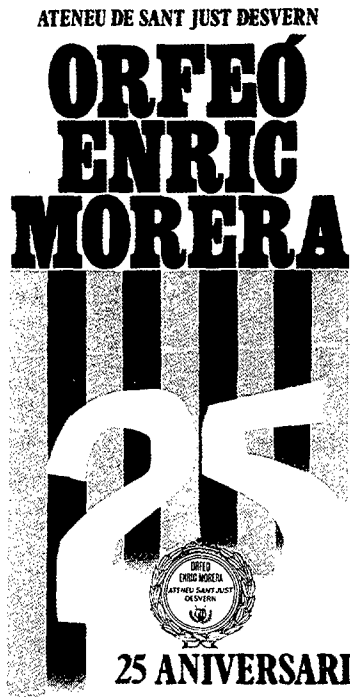
*El mestre Antoni Coll i Cruells amb els Petits Cantaires de l'Orfeó Enric Morera.
(Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).*

Creiem que l'experiència adquirida en els anys de direcció i convivència amb els cantaires i directius de l'Orfeó de l'Ateneu, ha estat una fase important en la projecció professional del mestre Coll, en altres entitats orfeonístiques de Catalunya, com l'Orfeó Atlàntida, l'Orfeó Vigadà, l'Orfeó Gracienc, i la creació de l'Estudi musical Antoni Coll.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

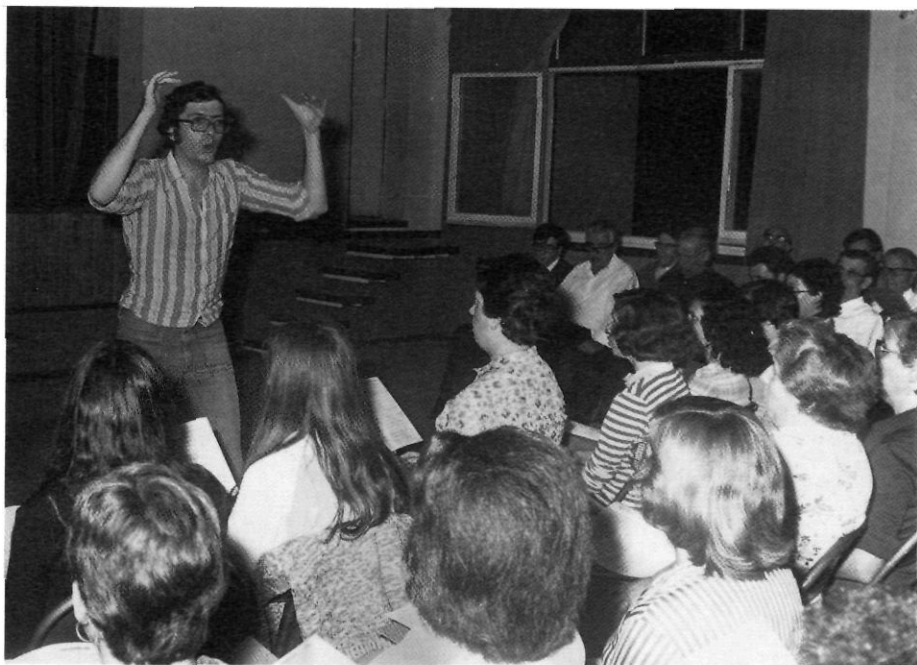
XXVè. Aniversari: fidelitat i servei

Després de la presidència de Josep Bullich i Rañé, elegit el 17 de març de 1972, torna a presidir l'Orfeó Enric Morera Rafael Malaret i Amigó -1974- que és substituït el setembre de 1976 per Josep Quintana i Cortès.

Enganxina commemorativa del 25è aniversari de l'Orfeó Enric Morera

La marxa del mestre Coll va ocasionar un cert trauma al conjunt de la massa coral de l'Orfeó. La seva substitució va ser prou afortunada gràcies a l'elecció d'un jove principiant procedent de la coral de la Universitat de Barcelona, el mestre Ricard Macias i Canalias, sota la direcció del qual l'Orfeó es disposa a commemorar el XXVè aniversari de la seva fundació, amb l'esperit superador de les passades dificultats i amb l'esperança de continuar realitzant una tasca musical, cultural i humana que podria sintetitzar-se en una frase del poeta Salvador Espriu que diu: "Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble".

El mestre Ricard Macias i Canalias, dirigint un assaig de l'Orfeó Enric Morera a la Sala del Cinquantenari. (Col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

L'esdeveniment més important entre els actes celebrats per a commemorar els vint-i-cinc anys d'existència del l'Orfeó Enric Morera —1951-1976— és, sense cap mena de dubte, a part de la visita del Cor Ermes Grion de Monfalcone per la Festa major de 1976, que ja hem ressenyat, l'audició extraordinària de “El Pessebre”, oratori de Pau Casals sobre un poema de Joan Alavedra que, coincidint amb el centenari del naixement del Mestre, té lloc a la Sala d'Actes de l'Ateneu sota la direcció del mestre Enric Casals, germà de l'autor musical de l'auditori, i amb l'assistència de l'autor de la lletra, Joan Alavedra. L'acte té el patrocini del Walden-7, la polèmica obra urbanística de l'arquitecte Ricard Bofill i Levi, i el suport del Patronat de cultura de l'Ajuntament de Sant Just Desvern.

Amb la Sala d'actes de l'Ateneu plena a vessar, el 7 de febrer de 1976, a dos quarts de deu del vespre, la batuta del mestre Enric Casals dona començament de l'audició a càrrec, la part coral, de l'Orfeó de Sants, amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i els solistes Maria Carme Bustamante, soprano, Montserrat Aparici, contralt, González, tenor i Enric Serra, baix. L'acurat programa de “El Pessebre” és testimoni gràfic d'aquesta celebració històrica.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

25è aniversari de la fundació de l'Orfeó Enric Morera. Concert extraordinari de El Pessebre, música de Pau Casals i lletra de Joan Alavedra. El concert tingué lloc el 7 de febrer de 1976, dirigit pel germà del mestre, Enric Casals. (Foto Ll. Ramban i Jordà, col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

Com una prova de l'ambient polític que viu el país —Catalunya— després de la mort del general Franco, ocorreguda l'any anterior, l'Orfeó Enric Morera, avançant-se a altres gravacions, enregistra "Els Segadors", himne nacional català, de la qual pocs dies després —finals de setembre de 1976— una comissió de l'Orfeó integrada per Rafael Malaret, Josep Quintana, Josep Bullich i el mestre Ricard Macias, fan ofrena al poble de Saint Martin-Le Beau, França, la residència a l'exili, al President de la Generalitat de Catalunya, Josep Tarradellas, el qual en diverses ocasions ha posat de manifest aquest gest expontani dels orfeonistes de Sant Just Desvern.

Aquesta intencionalitat de reivindicació dels drets a les llibertats catalanes té la seva significació amb l'assistència dels components de l'Orfeó Enric Morera a l'arribada triomfal del President de la Generalitat de Catalunya recuperada, el Molt Honorable Senyor Josep Tarradellas i Joan, a l'octubre de 1977.

Es reorganitzen les seccions de l'Orfeó. A més del manteniment de l'Escola de música, s'organitzen el grup infantil La Colla i el grup juvenil els Verns dirigits per Montserrat López, els quals actuen en els tradicionals concerts de Nadal i en altres ocasions.

Els contactes i la participació en el Secretariat dels Orfeons de Calalunya i amb la seva delegació del Baix Llobregat són constants i efectius, com ho demostra la celebració de diverses assemblees generals de l'associació orfeonística a Sant Just Desvern i la presència en la direcció del Secretariat de Rafael Malaret i Amigó, que durant molts anys en va ser caixer.

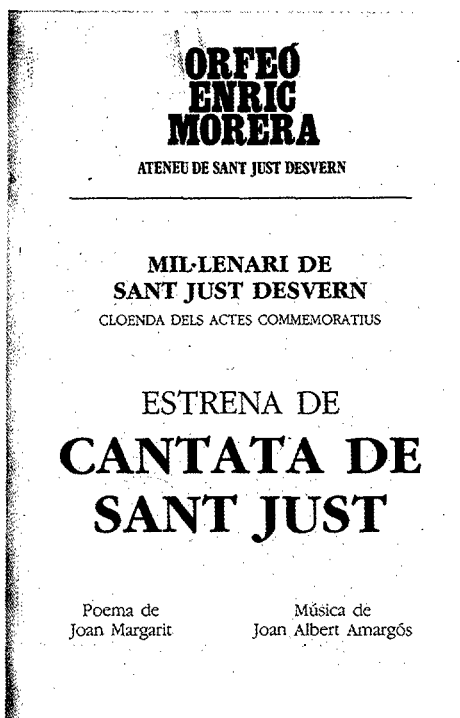
Aquests contactes i aquesta relació possibiliten la convocatòria del II Concurs de composició coral Enric Morera, amb un jurat format pel pare Gregori Estrada, Salvador Mas, Leopold Massó, Manuel Valls, Manuel Oltra i Josep Bullich, com a secretari. S'atorga el primer premi al músic Edmon Colomer per la seva obra coral "En bon punt i en bona hora". L'acte del lliurament del premi tingué lloc a la Sala municipal de l'Ateneu l'11 de maig de 1979, amb la interpretació de l'obra premiada per les corals Sant Jordi i Cantiga i després va haver-hi la intervenció de l'Orfeó Enric Morera. Es va comptar amb la presència del President de la Generalitat de Catalunya, el Molt Honorable senyor Josep Tarradellas i de la seva esposa Antònia Macià, invitats pel tot just nomenat alcalde de l'Ajuntament de Sant Just Desvern, Antoni Malaret i Amigó. El president Tarradellas volgué mostrar amb la seva presència el reconeixement per la trajectòria de l'Orfeó i per l'ofrena que se li va fer del disc "Els Segadors".

L'any 1980, i per última vegada, a causa de dificultats econòmiques i organitzatives, té lloc el II Concurs de composició coral Enric Morera, que el jurat nomenat a l'efecte concedeix ex-quo a les obres "Nadal prop del mar" de Vicenç Acuña, "Homenatge a Salvat i Papasseit" de Carles Guinovart i "Cançó de l'albada" de M.A. Martin. L'acte i el concert de l'atorgament dels premis va tenir lloc el 16 de maig de 1980, amb lliurament dels premis per l'esposa del president Pujol, senyora Marta Ferrusola i amb assistència de la filla del mestre Enric Morera, senyora Maria Morera.

La nota dolorosa d'aquest maig de 1980 la constitueix la mort del fundador de l'Orfeó Enric Morera i de tantes iniciatives culturals i musicals, Josep Piquet i Gelabert, amb assistència massiva al seu enterrament de tot el poble de Sant Just Desvern i l'emocionat comiat dels cantaires de l'Orfeó a l'Església parroquial i al cementiri, on entonaren algunes cançons favorites del company desaparegut.

La cantata del mil·lenari. Cloenda

Després de cinc anys de presidència de Josep Quintana i Cortès, aquest deixa l'Orfeó i s'incorpora com a cantaire a la Coral Sant Jordi, que dirigeix el mestre Oriol Martorell, i és substituït en la presidència de l'Orfeó Enric Morera per Josep Falcó, per acord de l'assemblea del dia 10 de setembre de 1981.

Portada del programa de l'estrena de la «Cantata de Sant Just» a la Sala Municipal de l'Ateneu del dia 25 de gener de 1988.

El mestre Ricard Macias, per motius personals i de feina, passa a residir a Quito (Ecuador) com a representant en aquell país sud-americà de l'Editorial Grijalbo, la qual cosa ocasiona una nova preocupació per escollir nou director musical de l'Orfeó. Després d'efectuar algunes proves per tal de seleccionar professionalment la persona que portarà a cap l'orientació musical, els assaigs i la direcció dels cantaires

de l'Orfeó Enric Morera, en una altra etapa de la seva història, després d'uns mesos d'ocupar la direcció musical de l'Orfeó el mestre Josep Gaya, finalment és escollit com a tal el que ho era del grup juvenil Els Verns i professor de l'Escola de música, Xavier Jofre i López.

Com a prova de la preparació musical del grup Els Verns, que hem citat anteriorment, cal consignar aquí el segon premi obtingut per aquesta coral juvenil a l'anada que es va fer a Neerpelt (Bèlgica) amb motiu de la convocatòria dels Euro-pees Mizekfestival vaor Jeud. Encara que hem de lamentar que aquest grup intermedi i l'infantil La Colla, l'any 1987, van deixar de cantar. En canvi l'Escola de música continua la seva marxa ascendent, amb ampliació del professorat i de les disciplines musicals, a la qual cosa s'hi afegeix el fet que l'any 1982 l'Escola de l'Ateneu passa a escola pública, amb la denominació d'Escola Montseny, edifici construït pel municipi i situat al carrer del camp Roig, la qual cosa permet la instal·lació ampliada dels llocs que l'Ateneu posa a la disposició de l'Orfeó, que sempre havia tingut les seves dependències de manera provisional, i que comporta a més de tenir les noves aules de l'Escola de música, de sala d'assaigs, la secretaria, l'arxiu, els sanitaris propis, etc. Per altra banda, el patrimoni de l'Orfeó Enric Morera és enriquit amb la compra d'un piano de cua, import cobert en part per donatius personals de cinc mil pessetes, compensades amb la gratuïtat de cinc concerts organitzats per l'Orfeó.

En el sentit de donar una major organització funcional al contingut reglamentari dels Estatuts de l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern, són aprovades unes contravertides bases que modifiquen sensiblement la figura de la Secció coral de l'Ateneu, en el sentit que els cantaires adults que fins aleshores havien actuat com a Orfeó Enric Morera, passen a constituir el Cor Enric Morera, una subsecció de l'entitat coral. El Reglament aprovat el 19 de setembre de 1985 és l'actual.

Antoni Massagué i Roig, l'any 1987, succeeix en la presidència de l'Orfeó Enric Morera a Josep M. Navinés i Pujol, que ho havia estat durant dos anys. El 1987 és l'any que se celebra al Mil·lenari de Sant Just Desvern, als actes commemoratius del qual participa d'una manera molt activa tot l'Orfeó que organitza al llarg de l'any un cicle que es titula "La història a través de la música", amb la presentació d'actes musicals com la interpretació de cant gregorià, de música profana i religiosa del Renaixement i de música romàntica fins arribar a la música coral i popular, segons el programa que registra aquestes actuacions.

De totes maneres, l'acte més important del Mil·lenari de Sant Just, que s'acredita pel primer document datat al 987, que cita el nom del poble "Sancti Justi que est in Verce", va ser la *Cantata de Sant Just*, poema de Joan Margarit i música de Joan Albert Amargós, que va constituir la cloenda dels actes commemoratius. La seva estrena va anar precedida d'una intensa tasca preparatòria i d'assaigs

continuats. L'Orfeó Enric Morera va tenir la col·laboració de la Coral Antics Escolans de Montserrat, Trinitat Sobrebals, soprano, Esther de Santos, soprano, Xavier Torras, contratenor, Ignasi Piñol, baix, de l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure, sota la direcció dels mestres Xavier Jofre i Josep Pons. A l'estrena, a més de la presència dels autors de la lletra i la música, es va comptar amb l'assistència del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, senyor Jordi Pujol i Soley, de les autoritats locals i dels membres del Comitè d'honor del Mil·lenari. L'acte va ser gravat i per tots els mitjans àudio-visuals catalans i se'n va fer una cassette que recull la primera part del programa, el Te Deum de M.A. Charpentier i la segona part la Cantata de Sant Just —estrena mundial— de Joan Albert Amargós, músic, i Joan Margarit, poeta.

Mil·lenari de Sant Just Desvern. Un assaig de la «Cantata de Sant Just».
(Foto Ll. Salom, col·lecció Rafael Malaret i Amigó).

Xavier Jofre i López deixa la direcció de l'Orfeó, després de set anys, per dedicar-se amb més intensitat a l'Escola de música i és substituït pel mestre Leopold Massó, fundador i ex-director de la Coral Cantiga i dels Antics escolans de Montserrat i que durant molt de temps fou president de la Federació Catalana d'Entitats Corals.

Trencant el sistema que hem usat de no relacionar l'evolució que sofreix l'Escola de música de l'Orfeó Enric Morera, tant pel que fa referència al seu professorat com a l'ampliació de les disciplines musicals que s'hi imparteixen i per tal de donar compte de la importància que pren aquesta subsecció de l'Orfeó, especialment quan la direcció queda a mans del mestre Teodor Roura, consignem: classes de sensibilització, solfeig, flauta de bec, flauta travessera, música de cambra, piano, violí, baix elèctric, guitarra clàssica, guitarra elèctrica, saxofon. Cal fer constar que aquesta expansió i difusió de l'Escola de música de l'Orfeó Enric Morera ha estat possible gràcies a la dedicació del seu professorat, a l'organització administrativa del curs, i a l'ajuda de la Junta directiva de l'Ateneu de Sant Just Desvern.

I, novament, la renúncia del director de l'Orfeó, Leopold Massó, per circumstàncies personals i de salut, fa necessària la seva substitució, i es dona l'avinentsa del retorn des d'Amèrica del Sud de l'anterior director de l'Orfeó, Ricard Macias i Canalias, que estableix el seu domicili a Sant Just Desvern i reemprèn la seva activitat directiva l'octubre de 1990, amb la col·laboració de Teodor Roura, com a director musical i de l'Escola de música.

Cal dir que el període del mestre Leopold Massó —familiarment Leo— ha estat marcat en la direcció musical i en els assaigs de l'Orfeó, per una notable millora en el conjunt cantaire, en la seva sensibilització i en l'èxit dels concerts efectuats.

Ara, amb una nova Junta directiva presidida per Josep Bullich i Rañé, l'Orfeó Enric Morera de l'Ateneu de Sant Just Desvern es disposa a commemorar els quaranta anys de la seva fundació —1951-1991—. Anys, per altra banda, que no han estat pas fàcils, ja que en el seu transcurs hi ha hagut de tot: alegries, èxits, celebracions col·lectives, concerts propis i d'altres entitats corals, sortides a l'exterior, agermanament artístic, etc., i també períodes de crisi, de defallences, de problemes econòmics, i de doloroses absències per la mort d'amics i companys cantaires. Tot això compartit amb la dedicació dels cantaires, i d'uns pocs que, assumint la responsabilitat de la direcció de l'Orfeó Enric Morera, han fet possible que la data del quarantè aniversari de la fundació de l'entitat s'esperí amb tot l'entusiasme, tota la dedicació i tot el desig que aquesta data sigui del relleuament d'unes noves activitats, d'uns nous projectes, i, en definitiva, d'una superació musical i humana, amb l'esperança en el futur al servei del poble de Sant Just Desvern, a la col·lectivitat i a la cultura d'un país: Catalunya.

ORFEÓ "ENRIC MORERA" 1951-1991
Ateneu de Sant Just Desvern

DADES D'ARXIU

Orfeó Enric Morera
(1951-1991)

Recopilades per **Rafael Malaret i Amigó**

ENREGISTRAMENTS:	Discs	6
	Cassettes	5

CONCERTS EFECTUATS:	Catalunya	69
	València	2
	Andorra	2
	Catalunya N.	2
	Euzcadi	2
	Galícia	1
	Aragó	1
	Europa	14

TOTAL 457 concerts

CONCERTS D'ESTIU:	68
-------------------	----

PRESIDENTS DE L'ORFEÓ:	12
------------------------	----

DIRECTORS:	6
------------	---

DIRECTORS E. MÚSICA	4
---------------------	---

MEMBRES DE LA JUNTA	84
---------------------	----

CANTAIRES QUE HAN PASSAT PER L'ORFEÓ:	Soprans	75
	Contrals	114
	Tenors	69
	Baixos	84

TOTAL 342